

**Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет**

ПРОБЛЕМНА ГРУПА

„Соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у м. Хмельницькому”

Створена рішенням кафедри української філології
(протокол № від 22 вересня 2022 р.)

Староста групи	_____	Інна Яцик
Науковий керівник	_____	кандидат філологічних наук, доцент кафедри Гавриш М. М.
Завідувач кафедри	_____	проф. Царалунга І. Б.

Хмельницький – 2022

МЕТА І ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Важливу роль для студентів-філологів відіграє соціолінгвістична підготовка. Соціолінгвістична компетенція майбутнього словесника являє собою систему знань про закономірності взаємодії мов у різних соціальних умовах, соціальні аспекти двомовності, багатомовності та диглосії; володіння методами соціолінгвістичного аналізу та позитивного досвіду власного синтезування лінгвістичних та соціологічних способів дослідження.

В умовах державної незалежності визначився новий офіційний статус української мови, тому сьогодні потрібні нові дослідження про сучасну мовну ситуацію в Україні, функції української мови, особливості усного й писемного літературного мовлення та ін.

Проблемна група орієнтована на формування таких професійних якостей на рівні

знань:

- базових понять, які висвітлюють взаємодію мови і культури, мови і політики;
- критеріїв розрізнення понять «двомовність», «диглосія», «суржик»;
- досвіду мовного будівництва у світі та українські проблеми;
- основних чинників прагматики спілкування, пов'язаних із соціальними складовими комунікативного акту.

Студенти повинні **уміти:**

- визначати тип соціальної комунікації і специфіку її плину;
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз комунікативної поведінки учасників різних соціальних груп (діти, студенти, викладачі тощо);
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз різних типів дискурсу;
- складати картотеки назв міських об'єктів, та фіксувати та характеризувати рекламні тексти як компоненти комунікації і динамічних писемних носіїв інформації.
- проводити соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у рідному місті чи селі.

Заняття у гуртку сприятиме глибокій методичній освіті студентів, оволодінню практичними навичками.

Основними **формами** роботи будуть групові й індивідуальні заняття із членами проблемної групи, виконання самостійних наукових досліджень і обговорення їх результатів на засіданнях проблемної групи, написання наукових статей, курсових, дипломних і магістерських робіт, участь у науково-практичних конференціях.

ДАНІ ПРО ЧЛЕНІВ ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ

№ з/п	<i>Прізвище, ім'я, по батькові</i>	Гр
1.	Євин Максим	ДУ 2
2.	Крет Каріна	ДУ 2
3.	Левчук Катерина	ДУ 2
4.	Нейман Віта	ДУ 2
5.	Толюк Анна	С
6.	Чеховська Тетяна	ДУ 2
7.	Яцик Інна	ДУ 2

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН НАУКОВИХ СТУДІЙ

№ з/п	<i>Прізвище, ініціали</i>	<i>Види роботи</i>	<i>Термін</i>
1.	Євин Максим	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Дипломна робота.	Жовтень, листопад грудень
2.	Крет Каріна	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Дипломна робота.	Жовтень, листопад грудень
3.	Левчук Катерина	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Дипломна робота.	Жовтень, листопад грудень
4.	Нейман Віта	1. Участь у конкурсі студ.наукових робіт із соціолінгвістики	Травень
5.	Толюк Анна	1. Участь у наукових конференціях та семінарах. 2. Курсова робота.	Квітень травень
6.	Чеховська Тетяна	1. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Квітень травень
7.	Яцик Інна	1. Наукова стаття. 2. .Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Участь у конкурсі	Березень, квітень травень

ЗВІТ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ

№ з/п	Прізвище, ініціали	Короткий зміст виконаної роботи
1	Євин Максим	<p>1. Участь у Всеукраїнському семінарі “Полоністика на Поділлі”. Тема доповіді: Мовна стійкість польського народу: спортивні терміни.</p> <p>2. Участь у конференції: Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики. Тема доповіді: Типові помилки футбольних коментаторів.</p> <p>3. Участь у конференції: Нові парадигми сучасної філології. Тема доповіді: Особливості вивчення теми “Типові мовні помилки футбольних коментаторів” із дисципліни “мовні девіації” в закладах вищої освіти.</p> <p>4. Наукова стаття : Євин М. Особливості вивчення теми “Типові мовні помилки футбольних коментаторів” із дисципліни “Мовні девіації” в закладах вищої освіти. <i>Збірник наукових праць студентів та магістрантів навчально-наукового інституту української філології та журналістики Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка [Електронний ресурс]. Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 12. С. 54-56.</i></p> <p>5. Наукова стаття : Євин М. Українська мова в сучасному футболі: соціолінгвістичний аспект. <i>Поділля. Філологічні студії. Хмельницький, 2023. Вип. 16, т. 2. С. 22–26.</i></p> <p>6. Захищена дипломна робота на тему: «Українська мова у сучасному футболі: соціолінгвістичний аспект»</p>
2	Крет Каріна	<p>1. Участь у Всеукраїнському семінарі “Полоністика на Поділлі”. Тема доповіді: Дослідження дитячого мовлення у польській соціолінгвістиці.</p> <p>2. Участь у конференції “Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики”. Тема доповіді: Дослідження дитячого мовлення в українській соціолінгвістиці</p> <p>3. Захищена дипломна робота на тему: «Лінгвістичні особливості мовлення дитячих персонажів в українській прозі»</p>

3	Левчук Катерина	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у Всеукраїнському семінарі “Полоністика на Поділлі”. Тема доповіді: Соціолінгвістичний аналіз впливу польської мови на комунікацію українців. 2. Участь у конференції “Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики”. Тема доповіді: Особливості проведення соціолінгвістичних досліджень студентами-філологами 3. Захищена дипломна робота на тему: «Соціолінгвістичні аспекти дослідження сучасного українського комунікативного простору»
4	Нейман Віта	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь конкурсі студентських наукових робіт із соціолінгвістики.
5	Толюк Анна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Концепт “нація” в етнокультурному просторі українців 2. Участь у студ.-учнівській конференції (ХНУ). Тема: Дослідження концепту “нація” в шкільних творах Л. Костенко. 2. Захищена курсова робота.
6	Чеховська Тетяна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Мовна стійкість молоді Хмельницького після повномасштабного вторгнення рф в Україну.
7.	Яцик Інна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми філології: історія та сучасність» (Хмельницький, 2023 р.). Доповідь: Українізація війною: мовна ситуація у місті Дніпро. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях (Хмельницький, 2023). Доповідь: Зміна мовного коду жителями Дніпра: за результатами соціолінгвістичного анкетування. 3. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Зміна мовного коду жителями Дніпра: за результатами соціолінгвістичного анкетування. 4. Стаття: Яцик І. Мовна ситуація на півдні і сході України після російського вторгнення 24 лютого 2022 року. <i>Поділля. Філологічні студії</i>. Зб.наук. праць. В.15. Хмельницький. 2023. (подана до друку). 4. Участь конкурсі студентських наукових робіт із соціолінгвістики

Протягом 2022-2023 н. р. проведено **10** засідань проблемної групи, у яких взяли участь 7 студентів. Підготовлено **13** тез виступів на науково-практичних конференціях, **2** наукові

статті, 2 роботи на конкурс студ.наук.робіт із соціолінгвістики, 3 дипломні та 1 курсова роботи.

Науковий керівник _____ (М. М. Гавриш)